De Gemeenteraad Echt-Susteren

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: donderdag 3 november 2022
Agendapunt:
Zaak - documentnummer: Z22/126853-D - 139363
Datum B&W-verg.: dinsdag 13 september 2022

Portefeuillehouder(s): G.H.C. Frische

Onderwerp
Begroting 2023 en 1e begrotingswijziging 2023

Samenvatting
Op grond van artikel 191 van de gemeentewet stelt de gemeenteraad de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarop zij betrekking heeft. Rekening houdend met de op 6 juli 2022 door de raad vastgestelde 1e bestuursrapportage 2022 en de Kadernota 2023 is de programmabegroting 2023 opgesteld.

Voorstel
1. De programmabegroting 2023 vast te stellen;
2. De 1e begrotingswijziging 2023 vast te stellen.

Inleiding
Conform de gemeentelijke beleids- en budgetcyclus is een programmabegroting voor het jaar 2023 voorbereid. De 1e bestuursrapportage 2022 en de Kadernota 2023, behandeld in de raad van 6 juli 2022 vormen de basis voor de 1e begrotingswijziging 2023.

Inhoudelijke toelichting
Op 6 juli 2022 heeft uw raad ingestemd met de Kadernota 2023. De mutaties zijn vervolgens verwerkt in de begroting 2023. Na het toesturen van de concept-Kadernota 2023 aan uw raad zijn er echter nog een aantal ontwikkelingen geweest met een (behoorlijke) financiële impact. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:
a. de meicirculaire 2022 die op 1 juni 2022 verschenen is;
b. de extra bijdrage jeugdzorg 2023 – 2026;
c. Structurele middelen voor de Beeldentuin;
d. Bijdrage samenwerking Midden-Limburg.

In het raadsvoorstel wordt een korte toelichting gegeven op bovenstaande mutaties. Via bijgevoegde 1e begrotingswijziging 2023 worden de mutaties verwerkt in de meerjarenbegroting 2023-2026.

a. *De meicirculaire 2022*

Hierover heeft uw raad een raadsinformatiebrief ontvangen.

Saldo t.o.v. meerjarenbegroting	**6.865.289**	**5.473.694**	**5.821.410**	**2.245.964**
Bestemming saldo	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
sluitend maken Kadernota 2023	392.057			
Extra capaciteit Boa's	248	248	248	248
Wmo				
Hulp bij de Huishouding	389.901	1.206.185	1.301.666	1.400.011
Begeleiding - individueel	493.000	517.440	568.363	620.814
Begeleiding - Groep	120.000	120.000	120.000	120.000
Totaal	**1.002.901**	**1.843.625**	**1.990.029**	**2.140.826**
Jeugd	**2.557.527**	**2.024.129**		
Bijdrage WSW Westrom	103.383	93.554	111.003	-58.200
Versterken dienstverlening gemeenten POK	145.864	145.864	145.864	145.864
Stelpost toekomstige ontwikkelingen AU	663.309		1.574.266	17.227
Stelpost cao-ontwikkelingen	1.000.000	366.274	1.000.000	
Stelpost i.v.m. afname accres	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
Totaal bestemming	**6.865.289**	**5.473.694**	**5.821.410**	**2.245.965**

Sluitend maken kadernota 2023
In afwachting van deze meicirculaire 2022 is de kadernota 2023 gepresenteerd met een tekort van € 392.057 voor de jaarschijf 2023.Bij de kadernota 2023 is als voorlopige dekking aangeven onttrekking uit de reserves voor incidentele posten. Nu de meicirculaire 2023 een positief saldo laat zien, kan dit gedeeltelijk worden ingezet om het tekort van 2023 te dekken.

Zoals ook al in de inleiding van de begroting 2023 is vermeld wordt bij het samenstellen van de begroting 2023, het meerjarenperspectief 2023-2025 van de begroting 2022 als uitgangspunt gehanteerd. Daarna worden de mutaties uit de kadernota verwerkt. Vervolgens vindt er een herberekening van onder meer de kapitaallasten (afschrijvingen en rente), de vrijval van kapitaallasten en de toegerekende uren plaats. Dit heeft financiële gevolgen. Na het uitvoeren van deze 'technische' exercitie geeft de begroting 2023 een tekort van € 319.702 in plaats van het eerder gepresenteerde saldo van € 392.057.

Extra capaciteit BOA's
In de openbare ruimte verrichten BOA's belangrijk werk in specialistische en complexe beleids- en wetsgebieden. In de afgelopen jaren zijn BOA's binnen hun bevoegdheid ook steeds meer taken gaan uitvoeren.
De Tweede Kamer heeft d.d. 23 september 2021 de motie Hermans c.s. aangenomen. Met

deze motie, waarmee structureel € 200 miljoen is vrijgemaakt voor handhaving en veiligheid, is onder meer aan het kabinet de opdracht meegegeven om de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten. Van dit bedrag wordt structureel € 25 miljoen voor de BOA's beschikbaar gesteld. In zijn brief van d.d. 12 november 2021 aan de Tweede Kamer heeft de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) aangegeven op welke wijze hij deze € 25 miljoen wil inzetten. Naast onder meer € 5,5 miljoen voor de groene BOA en een bedrag voor de verdere professionalisering en een veilige taakuitvoering van de BOA's in alle domeinen, wordt € 13 miljoen vrijgemaakt voor de capaciteit van BOA's in de openbare ruimte. De € 13 miljoen loopt via het gemeentefonds, het resterende bedrag niet.

Aan onze gemeente is een bedrag voor 2022 en volgende jaren toegekend van € 34.248. Het bedrag voor 2022 is nog niet in de begroting opgenomen. Voor de jaren 2023 en verder wordt via de Kadernota 2023 al € 34.000 geraamd. Het verschil ad € 248 wordt via de verwerking van deze meicirculaire in onze begroting verwerkt.

Wmo
Op basis van de huidige begroting en de prognose van de kosten voor de komende jaren wordt dit jaar een tekort verwacht van bijna €1.000.000. De nog steeds stijgende aantallen cliënten en de prijsindexaties die niet in de begroting zijn meegenomen liggen hieraan ten grondslag. Vanaf 2024 verdubbelt dit verwacht tekort. Dit komt doordat in de eerste berap 2020 alleen rekening is gehouden met een bijraming van de budgetten tot en met 2023. In 2020 was er de verwachting dat een wijziging van het abonnementstarief (dat vanaf dat moment voor de forse stijgingen zorgde) in 2023 bekend zou zijn/worden en dat dit weer een positief effect zou hebben op de financiën. Voor 2024 en volgende jaren staan de bedragen in de begroting daarom nog onaangepast (behoudens een kleine aanpassing uit de Kadernota 2023) ten opzichte van 2020. Helaas is er pas op langere termijn een wijziging van het abonnementstarief te verwachten, waardoor nu ook voor 2024, 2025 en 2026 fors bijgeraamd moet worden om de tekorten op te vangen. Een deel van de toename algemene uitkering die volgt uit de meicirculaire 2022 kan voor deze tekorten worden ingezet.

Jeugd
Voor 2023 zijn extra middelen toegekend (€2.557.527) en voor 2024 wordt op advies van de provincie geraamd 75% van de opgenomen extra middelen (€ 2.024.129).

Wet sociale werkvoorziening (WSW)
De WSW-middelen die de gemeente via de algemene uitkering ontvangt worden één op één doorbetaald aan de Westrom.

Versterking dienstverlening gemeenten
In de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is toegelicht dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen. De bedragen zijn reeds verwerkt in de decembercirculaire 2021 Voor onze gemeente een bedrag van € 145.864.

Stelpost toekomstige ontwikkelingen algemene uitkering
Niet alle bedragen die via de meicirculaire 2022 worden ontvangen zijn al toe te delen aan activiteiten die in onze gemeente plaatsvinden. In afwachting van voorstellen over de besteding

worden deze bedragen geparkeerd in de stelpost toekomstige ontwikkelingen. Via de bestuursrapportages kunnen voorstellen over de besteding worden gedaan.

Stelpost cao-ontwikkelingen
In de algemene uitkering is ook een bedrag opgenomen voor cao-ontwikkelingen die de komende jaren gaan plaatsvinden. Het betreft niet alleen de cao van de gemeenteambtenaren maar ook van de medewerkers bij de gemeenschappelijke regelingen, denk aan het Servicecentrum MER, Veiligheidsregio Limburg-Noord, Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen etc.

Stelpost i.v.m. afname accres
De meicirculaire 2022 laat een grote toename zien van het accres. Doordat het rijk voornemens is de komende jaren veel extra uitgaven te doen, neemt door de systematiek van "samen de trap op, samen de trap af" ook de algemene uitkering fors toe. Hierin zit ook een risico opgesloten, namelijk als het rijk de uitgaven in enig jaar niet realiseert, betekent dit dat de gemeenten teveel algemene uitkering hebben ontvangen en aan het rijk moeten terugbetalen. Om die reden wordt voorzichtigheidshalve een stelpost opgenomen zodat de gemeente niet voor onaangename terugbetalingsverplichtingen komt te staan.

b. Extra rijksbijdragen voor jeugdzorg 2023-2026

De VNG heeft op 9 augustus een bericht "Afspraken jeugdmiddelen in meerjarenraming" gepubliceerd. Hieruit blijkt dat het Rijk, de VNG en het IPO voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zijn overeengekomen dat gemeenten zowel de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg als de geplande bezuinigingen voor 100% in de begroting 2023 mogen opnemen. In de begroting 2022 mochten de gemeenten nog 75% opnemen.
Verder zijn afspraken gemaakt over een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, waarbij de Rijksoverheid de verantwoordelijkheid heeft om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen.
De afspraken over de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg dienen alleen voor de verwerking in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024 - 2026. Voor de jaren na 2026 blijft onduidelijk of gemeenten 100% mogen ramen of 75%, aangezien deze jaren nog niet opgenomen zijn in de richtlijnen van de provinciaal toezichthouder.

In de gemeentelijke begroting is op het onderdeel jeugd een stelpost opgenomen, zie de 1e bestuursrapportage 2020, pagina 19 en de inleiding begroting 2023 pagina deel I – 9 (overzicht stelposten). De opdracht was om besparingen te realiseren op de budgetten van de jeugdzorg, dat in de praktijk overigens een bijna onmogelijke opgave was. Nu er extra middelen beschikbaar komen, kan deze stelpost worden afgeraamd. Voor het jaar 2023 betreft het € 400.000 en voor de jaren vanaf 2024 een bedrag van € 520.000.

Ten aanzien van de aanvullende besparingen die genoemd zijn in het bericht van 9 augustus 2022 wordt gewacht op de (wettelijke) maatregelen die van het rijk moeten komen. De verwachting is dat de meicirculaire 2023 hierover meer duidelijkheid gaat geven.

c. Structureel middelen voor de Beeldentuin

De gemeente is eigenaar van de Beeldentuin nabij het Salvatorplein in Susteren. Het beheer van de Beeldentuin is in handen van de Stichting Beeldentuin Suèstra. Deze Stichting maakt zich onder meer sterk voor het onder de aandacht brengen van de in het park aanwezige kunstwerken. In 2022 heeft de Beeldentuin een facelift ondergaan. Om de Beeldentuin in de toekomst verantwoord te blijven presenteren, is structureel onderhoud nodig (voor infra, kunstwerken, bewegwijzering-aanduiding etc. Voorgesteld wordt om hiervoor structureel € 5.000 in de begroting op te nemen, ten

laste van het beschikbare saldo 2024 en volgende jaren. Voor 2023 wordt de post toekomstige verplichtingen aangewend.

D. Bijdrage samenwerking Midden-Limburg

In juni 2022 is de raad geïnformeerd over de regionale Investeringsagenda Midden-Limburg. Vanuit Samenwerking Midden-Limburg is besloten om in gesprek te gaan met de rijksoverheid om ondersteuning te krijgen in de vorm van een regiodeal voor de realisatie van deze Investeringsagenda Midden-Limburg. Om dit traject op te kunnen pakken is binnen de regio aanvullende capaciteit en budget benodigd. In de regio is afgesproken om hiervoor € 1 per inwoner bij te dragen. Daarom wordt voorgesteld om éénmalig € 32.000 toe te voegen aan het budget bijdrage samenwerking Midden-Limburg en deze bijdrage te dekken vanuit de reserve regiofonds.

Financiële toelichting

In de inleiding van de begroting 2023 zijn onderstaande saldi gepresenteerd van de begroting 2023 – 2026

	2023	2024	2025	2026
Begroting 2023	319.702	- 697.273	- 1.211.854	- 119.483
Totaal	**319.702**	**- 697.273**	**- 1.211.854**	**- 119.483**

.

Na de doorrekening van de mutaties via de 1e begrotingswijziging 2023 ontstaat het volgende overzicht:

	2023	2024	2025	2026
Begroting 2023	319.702	- 697.273	- 1.211.854	- 119.483
a. Meicirculaire 2022 baten	- 6.865.289	- 5.473.694	- 5.821.410	- 2.245.965
Meicirculaire 2022 lasten	6.545.587	5.473.694	5.821.410	2.245.965
b. Extra middelen jeugdhulp 2023 baten	-400.000			
Extra middelen jeugdhulp 2023 lasten	400.000			
Extra middelen jeugdhulp vanaf 2024 baten		-520.000	-520.000	-520.000
Extra middelen jeugdhulp vanaf 2024 lasten		520.000	520.000	520.000
c. Beeldentuin	5.000	5.000	5.000	5.000
Beeldentuin: 2023 ten laste van de stelpost toekomstige ontwikkelingen, vanaf 2024 ten laste van saldo begroting	- 5.000			
d. Samenwerking Midden-Limburg	32.000			
Reserve regiofonds	-32.000			
Totaal	**0**	**- 692.273**	**- 1.206.854**	**- 114.483**

Ná verwerking van bovenstaande mutaties ontstaat een nieuw overzicht van de stelposten:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
voorlopig rekening saldo	0	692.273	1.206.854	114.483
onvoorzien	103.500	103.500	103.500	103.500
cao-ontwikkelingen	1.209.562	774.240	1.424.651	424.651
toekomstige ontwikkelingen	771.329	142.929	1.792.885	235.846
Verrekening BCF	50.000	50.000	50.000	50.000
Stelpost i.v.m. verrekening algemene uitkering	1.313.294	1.350.911	1.446.074	448.130
Opschalingskorting gemeentefonds	-	-	-	1.185.000
Stelpost uitbreiding lokaal belastinggebied				-1.607.000
Totaal	**3.447.685**	**3.113.853**	**6.023.964**	**954.610**

Juridische toelichting
Volgens artikel 191 van de gemeentewet moet de gemeenteraad de begroting vaststellen voor 15 november in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.

Duurzaamheid / Cittaslow
In de programmabegroting zijn de Cittaslow-aspecten per product weergegeven. Daarnaast bevat deze begroting een apart product duurzaamheid in programma 3 Beheer openbare ruimte.

Risico's
Kortheidshalve wordt verwezen naar de paragraaf 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Burgerparticipatie
N.v.t.

Bijgevoegde stukken
- Raadsbesluit programmabegroting 2023
- Programmabegroting 2023 deel I
- Programmabegroting 2023 deel II (financiële begroting)
- 1e begrotingswijziging 2023
- Financiële begroting 2023 beknopt
- Financiële begroting 2023 in één oogopslag

Ter inzage liggende stukken
N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris

voorzitter